

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

TER BESLISSING

Datum

14 januari 2026

Kenmerk

WJZ / 103637128

nota

TER BESLISSING

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

Aanleiding

Op 14 januari 2025 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) uitspraak gedaan over de omgang met intern salderen bij de plantoets. Met bijgaande brief informeert u de Tweede Kamer over de uitspraak.

Advies

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgaande brief en deze te ondertekenen.

Kernpunten

- Bijgaande brief aan de Tweede Kamer bevat een samenvatting van de uitspraak van de Raad van State en een eerste duiding van de gevolgen voor de praktijk.
- U geeft aan dat het kabinet deze uitspraak zorgvuldig gaat bestuderen en in kaart zal brengen wat de precieze impact van deze uitspraak is voor de praktijk en de verschillende opgaven van de overheid, waaronder de woningbouwopgave. Zodra daar meer duidelijkheid over is, zult u de Kamer daarover informeren.
- Met de uitspraak wordt de lijn van de uitspraken van 18 december 2024 over intern salderen en de projecttoets doorgetrokken naar plannen.
- Dat betekent dat bij de wijziging van een plan niet alleen de wijziging moet worden beoordeeld op significante effecten, maar het gehele plan na wijziging.
- Als het plan na wijziging leidt tot significante gevolgen moet daarvoor een passende beoordeling worden gemaakt en ook een plan-MER.
- Het wegstrepen van de gevolgen van de nieuwe situatie tegen de gevolgen van de bestaande toegestane en gerealiseerde functies in het plan (referentiesituatie) mag niet in de voortoets maar alleen in de passende beoordeling.

- Intern salderen moet bovendien worden getoetst aan additionaliteit. Dat wil zeggen dat moet worden aangetoond dat de referentiesituatie niet hoeft te worden beëindigd ten behoeve van de natuuruur omdat voldoende andere (stikstofreducerende) natuurmaatregelen worden getroffen in het belang van de natuur.
- De gemeenteraad hoeft om additionaliteit aan te tonen alleen na te gaan of uit openbare bronnen van de provincie of het Rijk niet blijkt dat hetgeen was toegestaan en gerealiseerd op grond van het plan moet worden beëindigd als bronmaatregel voor de natuur. Dat vergemakkelijkt de additionaliteitstoets voor gemeenten bij plannen. Dat kon in dit geval worden aangetoond dus bleef het bestemmingsplan in stand.
- Dat geldt niet voor provincies en het Rijk omdat zij, anders dan gemeenten, de bevoegdheid hebben om instandhoudings- en passende maatregelen te nemen ten aanzien van Natura 2000-gebieden.
- De aanscherping van de jurisprudentielijn geldt per direct en heeft daarmee gevolgen voor lopende procedures over plannen. Er zijn geen gevolgen voor plannen die al in rechte vaststaan.